

Dansk
Vejhistorisk
Selskab

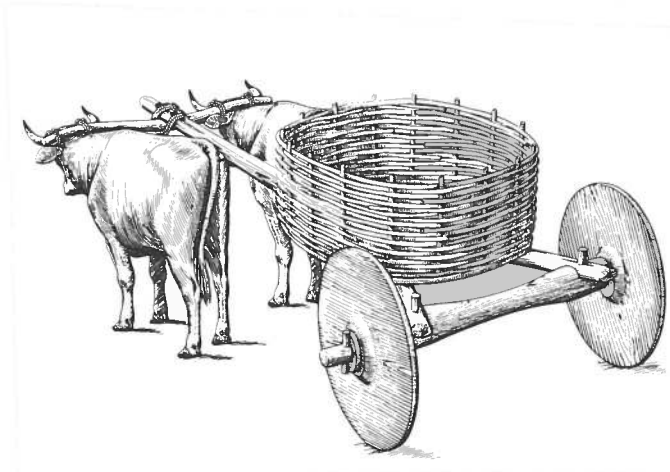
Primo november 2000

Til:
DVSs Medlemmer

MEDDELELSE NR. 2000 - 7

1. Samfærdsel i oldtid og middelalder - vogne og veje

Dansk Vejhistorisk Selskabs sidste arrangement i 2000 finder sted **tirsdag den 21. november kl. 16.00 - ca. 18.00**, hvor *dr.phil. Per Ole Schovsbo* vil holde et foredrag med titlen **Samfærdsel i oldtid og middelalder - vogne og veje**. Mødet gennemføres i samarbejde med Selskabet for Historisk Teknologi (HITEK) under Ingenørforeningen i Danmark (IDA) og foregår i **Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31-33, København K**.

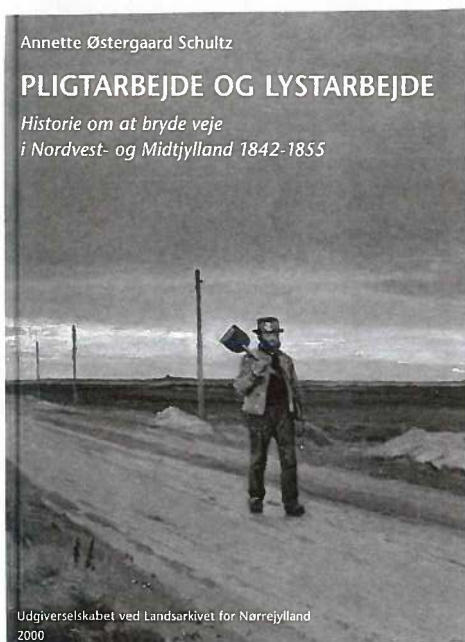
Stenaldervogn af Klosterlundtypen. Ca. 3000 f.Kr

Foredraget tager udgangspunkt i Per Ole Schovsbo's disputats fra 1987 - udkommet som bog med titlen "Oldtidens vogne i Norden". Foredraget følger de mere end 20 forsøg med vognkopier i fuld størrelse, der siden 1982 er udført ved museer og forsøgscentre landet over. Disse undersøgelser er af stor betydning for forståelsen af landtransportens og vejenes udvikling i oldtid og middelalder frem til de første egentlige vejanlæg i moderne forstand, der blev igangsat i vejreformernes tid i anden halvdel af 1700-tallet.

Vognene og de arkæologisk påviste broer og vadesteder fra oldtiden og middelalderen samt kongelige breve og lensregnskaber er faktisk de eneste pålidelige kilder til oldtidens og middelalderens transporthistorie.

Mødet er gratis efter IDAs regler, men tilmelding er nødvendig på tlf. 33 18 48 18 eller e-mail www.ida.dk/moeder.

2. Pligtarbejde og lystarbejde

Arkivar *Annette Østergaard Schultz*, som er ansat ved Landsarkivet for Nørrejylland i Viborg, har i år udgivet bogen "**Pligtarbejde og lystarbejde**", der har undertitlen "**Historie om at bryde veje i Nordvest- og Midtjylland 1842-1855**".

Bogen omhandler perioden 1842-55 og beskriver en lang række aktørers indsats inden for vejvæsenet og vejbygningen - fra amtmanden til husmanden og "planeringsmanden". Der tegnes et billede af de forskellige aktører for på den måde at give en fornemmelse af, hvordan "dagligdagen" fungerede. Vejvæsenet er valgt som grundlag for karakteristikken af datidens samfund, fordi vejsagen var et spørgsmål, der optog eller berørte mange samfundsgrupper. Det var enten i form af selve tankearbejdet - ideen om et vejnet til gavn

for den almindelige økonomiske udvikling, i form af planlægning og organisering eller det var det helt konkrete arbejde med at få kørt grus eller ler på vejen.

Vejene er et forholdsvis overset emne i beskrivelsen af den økonomiske udvikling, mens jernbanernes betydning er veldokumenteret. Det hævdes, at jernbanerne for landbruget skabte bedre muligheder for en opdyrkning af heden, ligesom det gav grundlag for landbrugseksporten. Men forudsætningen for, at landbruget kunne drage nytte af jernbaner og dampskibsfærger, var, at der til hver lille flække førte en nogenlunde farbar vej til station eller købstad.

"Pligtarbejde og lystarbejde", som er på 350 sider, er udgivet af Landsarkivet for Nørrejylland i år og koster 250 kr.

Med venlig hilsen

Carl Johan Hansen

Sekretær i DVS
c/o **Vejdirektoratet**
Postboks 1569
1020 København K
Telf. 3393 3338